

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens Quæstiones à XXVII. vsque ad LXIV. & à Quæstione CVI.
vsque ad CXIV.

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1620

Duæ Scholasticorum opiniones. c. 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81000)

ipsum ad personam, quæ est suppositum distinctum. Vnitas autem siue communitas humanæ naturæ nō est secundum rem, sed solum secundum considerationem. Vnde iste terminus, homo non supponit pro natura cōmuni: nisi propter exigentiam alicuius additi, vt cum dicitur, homo est species. Sed forma significata per hoc nomen, Deus, scilicet essentia diuina, est vna & communis secundum rem. Vnde per se supponit pro natura cōmuni, sed ex adiuncto determinatur eius suppositio ad personam. Vnde cum dicitur, Deus generat, ratione actus notionalis supponit hoc nomen, Deus, pro persona Patris. Sed cum dicimus, Deus non generat, nihil additur quod determinet hoc nomen ad personam Filij. Vnde datur intelligi quod generatio repugnet diuinæ naturæ. Sed si addatur aliquid pertinens ad personam Filij, vera erit locutio, vt si dicatur, Deus genitus non generat. Vnde etiam non sequitur, est Deus generans, & Deus non generans, nisi ponatur aliquid pertinens ad personas, vt puta, si dicamus, Pater est Deus generans, & Filius est Deus non generans, & ita non sequitur quod sunt plures dii, quia Pater & Filius sunt vnus Deus, vt dictum est.

Ad quartum dicendum, quod hæc est falsa, Pater genuit se Deum: quia ly se (cum sit reciprocum) refert idem suppositum. Neque est contrarium quod Augustinus dicit ad Maxim. quod Deus Pater genuit alterum se. Quia ly se vel est, alius ablatiu, vt sit sensus, genuit alterum à se: vel facit relationem simplicem, & sic refert identitatem naturæ: sed est impropria, vel emphatica locutio: vt sit sensus, genuit alterum simillimum sibi. Similiter & hæc est falsa, genuit alium Deum: quia licet filius sit alius à Patre, (vt supra dictum est) non tamē est dicendum, quod sit alius Deus: quia intelligeretur quod hoc adiectiuum alius, poneret rem suam circa substantiuum, quod est Deus: & sic significaretur distinctio deitatis. Quidam tamen concedunt istam, genuit alium Deum: ita quod ly alius, sit substantiuum, & ly Deus, appositue constitutur cō. Sed hic est improprius modus loquendi, & euitandus ne detur occasio erroris.

Ad quintum dicendum, quod hæc est falsa, Deus genuit Deum, qui est Deus Pater. Quia cum ly Pater, appositue constitutur cum ly Deus, restringit ipsum ad standum pro persona patris: vt sit sensus, genuit Deum qui est ipse pater: & sic

respon. in 1. p. tom. 2.

Pater esset genitus Quod est falsum. Vnde negatiua est vera, genuit Deū qui non est Deus Pater. Si tamen intelligeretur constructio non esse appositua, sed aliquid esse interponendum, tunc ē conuersa affirmatiua esset vera, & negatiua falsa: vt sit sensus, genuit Deū, qui est Deus, qui est Pater. Sed hæc est extorta expositio. Vnde melius est, quod simpliciter affirmatiua negetur, & negatiua concedatur. Præpositiuus tamen dixit, quod tam negatiua quam affirmatiua est falsa, quia hoc relatiuum, qui, in affirmatiua potest referre suppositum, sed in negatiua refert & significatum & suppositum. Vnde sensus affirmatiua est, quod esse Deum Patrem, conueniat personæ Filij. Negatiue vero sensus est, quod esse Deum Patrem, non tantum remoueat a persona Filij, sed etiam a diuinitate eius. Sed hoc irrationabile videtur, cum secundum Philosophum de eodem, de quo est affirmatio, possit etiam esse negatio.

L. 2. perib. ex c. vlt. to. 3.

CONCLUSIO, est, Quandoque nomen, Deus, supponitur pro natura, quandoque pro persona. Conclusionem hanc & doctrinam articuli alius examinabimus sequētib. disputationibus. Nam circa textum articuli nihil est, quod peculiari indigeat notatione.

DISPV. CLVI.

An indiuiduum Deitatis concretum, quod solet vocari, hic Deus, cognitione nostra præcedat personas.

Due Scholasticorum opiniones, cap. 1.

Concedendum esse concretum Deitatis quamuis alio modo quam Caietanus posuit, verior sententia est, cap. 2.

Soluntur argumenta primæ sententiæ, cap. 3.

Qua ratione dicere possimus, Hic Deus est hic Deus, cap. 4.

CAPVT I.

Due Scholasticorum opiniones.

ANtequam ad suppositionem huius nominis, Deus, veniamus, necesse erit disputare, an hic Deus, qui solet vocari indiuiduum Deitatis concretum, cogitatione ita præcedat personas, vt antequam intelligamus Patrem, Filium, aut Spiritum sanctum, mente concipiamus hunc Deum, & de illo aliqua enuntiemus.

Henricus quodlib. 5. quæst. 8. & Durand. in primum d. 26. quæst. 1. num. 6. & multi recentiores Thomistæ alio negant pro viribus defendunt, nō posse tale indiuiduum concretum intelligi ante personas, aut ante proprietates personales. Probant primum quia nomen, Deus, quo significamus concretum illud, est nomen suppositi. Idem enim est Deus, quod habens Deitatem, vt constat ex 8. Thomæ art. 3. præcedenti ad 1. & Damascen. lib. 3. de fide, cap. 11. in fin. & Damascenus Nicæna lib. 3. Thesauri, cap. 33. in princ. sed nullum est suppositum commune, quod cogitatione præcedat tres personas: ergo nullum tale est indiuiduum concretum Deitatis. Deinde si indiuiduum

Y 3

concre-

concretum Deitatis tribus personis commune esset; etiam esset commune indiuiduum humanitatis, si vna humanitas à tribus esset assumpta; eadem enim videtur ratio; hoc autem esse non potest; quia sequeretur, hominē assumi à tribus personis, non humanitatem; siquidem, priusquam intelligatur humanitas in personis, iam est homo: quare idem etiam nunc contigisset in assumptione humanitatis à verbo: atqui homo assumi non potest, quia assumeretur suppositum, ut docet S. Thom. 3. par. quæst. 4. art. 3. ergo tale indiuiduum non est concedendum.

Postremo si daretur hoc concretum, daretur etiam concretum spiritalis commune duabus personis spiritalibus: at hoc nulli, aut pauci conceduntur: ergo & indiuiduum Deitatis asserere debemus.

Caiet. affirmat ex communi supposito vocatur. Caietanus vero in hunc art. & 3. p. qu. 2. artic. 2. circa solutionem 3. & qu. 3. art. 2. & 3. non solum adstruit tale indiuiduum, & concretum Deitatis ante personas; sed etiam illud appellat semisuppositum, vel semipersonam, ne, si diceret personam, vel suppositum, quaternitatem in Deo introducere videretur. Probat autem duplici ratione vna est, quia multa enuntiamus de hoc Deo, quæ ei non conueniunt ratione personarum, sed ratione essentiae: ut cum dicimus, vnus Deus creat, & id genus alia: ergo indiuiduum illud concretum essentiae intelligitur ante personas. Qua de causa S.

D. Thomas.

Tho. in hoc art. expresse notauit nomen, Deus, in ea propositione, *Deus creat*, supponi pro natura, non pro persona: id ipsum docuerunt Damascenus, & Nicetas locis paulo ante allegatis: atqui non supponitur pro natura abstracta, ergo pro concreto illius, quod nunc probare cōtendimus. Ratione etiam huius concreti dicit Caiet. verum esse illud, quod ait Athanas. in symbolo: *pater est Deus, Filius est Deus, Spiritus est Deus, non tamen tres dii, sed vnus est Deus*. Quis ergo audeat negare, vnum esse modo Deum, qui de tribus personis communiter prædicetur?

Athanas.

3.

Altera ratio est desumpta ex doctrina eiusdem Caieta. qui, ut commemorauimus disput. 12 §. cap. 2. censet dari quandam subsistentiam absolutam Deitatis communem tribus personis, quæ cogitatione prior sit tribus personalibus subsistentiis: cum ergo concretum naturæ nihil aliud videatur esse, quam natura subsistens, & ante tres personas intelligatur Deitas subsistens, intelligitur etiam hic numero Deus in concreto, qui ideo dicatur semipersona, quia est subsistens, sed quia nondum subsistit incommunicabiliter, non sit perfecta & completa persona. Hinc etiam infert Caietan. hoc indiuiduum peculiare esse diuinæ naturæ, & aulicæ creaturæ conuenire: quare, si natura humana assumeretur à tribus (inquit ipse) non haberet tale concretum, antequam in personis intelligeretur: quia, cum tale indiuiduum constituitur natura, & communi subsistentia, & hæc solum naturæ diuinæ conueniat ratione infinitatis (ceteras namque naturas sola subsistentia suppositi existimat subsistere) solum in ea, & non in alia natura tale concretum assignari potest.

Nihil probat prior Caiet. ratio, aut etiam de humanis probat. Ceterum, antequam nostram proferamus sententiam, placeat obiter notare contra Caietanum, aut priorem illius rationem nihil probare de concreto Deitatis, aut idem de quavis alia natura colligere. Nam si tres personæ assumerent vnā hu-

manitatem, tales propositiones de vno homine enuntiarem, quales de vno Deo, qui esset in tribus affirmamus: diceremus enim, *hic vnus homo sit, deambulatur, comedit, &c.* diceremus etiam, *pater est homo, Filius est homo, Spiritus sanctus est homo, & tamen non tres homines, sed vnus est homo*. Quod vero attinet ad communem subsistentiam, ratione cuius Caiet. constituit indiuiduum Deitatis concretum, satis diximus supra disp. 12 §. c. 3. vbi probauimus, nihil tale commune esse, quod nomen subsistentiæ mereatur, nec aliquid esse huiusmodi, ratione cuius concretum Deitatis constitui possit; quia solum est communis existentia, quam Deitas, & natura quævis abstracta, in suo conceptu includit, ut eo loco probatum est. Demum perperam Caietanus indiuiduum illud semipersonam appellat, cum hac voce nemo hætenus vsus fuerit: quinimo, si modum loquendi retineret, quem de subsistentia communi vsurpauit, pleno ore suppositum vocare deberet. Sicut enim actum existentie ipsius naturæ diuinæ nuncupauit subsistentiam, non semisubsistentiam: ita ex ea constitutum non semisuppositum, nec semihypostasim; sed absolute suppositum & hypostasim vocare debuisset, præsertim cum idem sit substantia quod hypostasim, si verbum ex verbo reddas.

CAPVT II.

Concedendum esse concretum Deitatis, quamvis alio modo, quam Caietanus posuit, verior sententia est.

Ego vero necessarium puto, indiuiduum Deitatis concretum cogitatione nostra prius personis concedere, tamen alia longe ratione, quam Caietanus illud asseruit; atque eodem modo, vna natura creata à pluribus assumeretur personis; & in quavis natura respectu sui suppositi, immo autem diti huiusmodi concretum necessarium puto propter varias illas enuntiationes, quas dixit Caiet. quæ non solum in diuina natura concedendæ sunt; sed etiam in humana, si vnā à tribus assumeretur. Sunt quoque alia quamplures, etiam cum terminis & vocibus notionalibus vimur, in quibus tale concretum necessarium debet intelligi, & pro eo nomen supponi. Secundo hoc concretum non posse in suo conceptu includere personas in singulari, patet, quia si ad constitutionem concreti Deitatis, quod Deum appellamus, pertinerent tres personæ in singulari, etiam in obliquo; nec tres dicerentur vnus Deus, nec communis esset Deus tribus personis. Id enim, quod in suo conceptu connotat tria hæc supposita speciatim, non potest commune esse tribus, & vnicuique conuenire: ideoque Thomistæ, qui hoc indiuiduum Deitatis concedunt, & dicunt de ratione illius esse ipsas personas, vel in conceptu illius eas includunt, non possunt non incidere in illa absurda, quæ diximus.

Tertio hoc indiuiduum cogitatione nostra prius esse personis facile probari, & explicari potest ex doctrina præcedentis disput. cap. 4. nam cum dicimus nomina concreta naturarum, ut *homo*, & *Deus*, directe significare naturam, & connotare personam, in qua subsistit natura, hoc ita debet intelligi, ut non connotet hanc vel illam personam, seu suppositum singularem, sed vniuersalem, vel illam personam, vel suppositum. Sicut enim supra dicebamus non numerari concreta naturarum ex con-